

Mededelingen

Portefeuillehouder: M. Verbeek

Betreft : Motie wegbeheer
Aan : Leden van de Commissie Fysiek domein
T.b.v. : Commissie van 23 juni 2021
Van : M. Verbeek
Behandelaar : D. Ripken en T. Wittekamp
Datum : 17 juni 2021
Bijlage(n) : 2

Beste leden van commissie,

In de raadsvergadering van 26 juni 2020 is de motie 'wegbeheer' aangenomen. De raad heeft daarmee het college opgedragen om:

'[...] uiterlijk in het eerste kwartaal 2021 aan de raad een rapportage voor te leggen, met de actuele stand van zaken t.a.v. het onderhoud van wegen en fietspaden en daarbij, zo nodig, voorstellen te doen (zo mogelijk meerdere alternatieven met een kostenplaatje) hoe de in 2016 beoogde kwaliteitsverbetering van het wegonderhoud alsnog kan worden bereikt, op basis waarvan de raad vervolgens een keuze kan maken.'

Met de mededeling van 25 februari jl. heb ik u geïnformeerd over de vertraging van de uitvoering van de motie vanwege softwarematige problemen bij de verwerking van de inspectiedata. Inmiddels is de verwerking van de data afgerond en kan ik u informeren over de actuele stand van zaken t.a.v. het wegbeheer en hoe dit zich verhoudt tot de in 2016 beoogde kwaliteitsverbetering.

Vergelijking nu en 2016

In 2016 was het percentage van wegen met een laag kwaliteitsniveau 16%. Het doel van het beheerplan toen was om dit percentage omlaag te brengen naar 8% in 2019. Op basis van het reguliere budget in de voorziening werd het mogelijk geacht om het percentage terug te brengen naar 9%. Om de laatste stap te maken naar 8% is toen eenmalig € 1.215.000 in de voorziening infrastructuur gestort. In het najaar 2020 is een nieuwe inspectie uitgevoerd. Op basis van deze inspectie is de conclusie dat het percentage wegen met een laag kwaliteitsniveau nu 16% is. Dat betekent dat de beoogde kwaliteitsverbetering uit 2016 niet is behaald.

Evaluatie

Aan het niet halen van deze doelstelling liggen een aantal factoren ten grondslag. Deze worden hieronder kort uiteen gezet.

- In het beheerplan wegen uit 2016 is een concreet uitvoeringprogramma opgenomen voor de eerste twee jaren. Dit programma is grotendeels uitgevoerd. Na 2 jaar had er een nieuwe inspectie en een tussentijdse bijstelling van het programma moeten plaatsvinden. Zoals ook al gemeld in de mededeling eerder dit jaar, is het niet gelukt

hier uitvoering aan te geven door het volledig wegvallen van de beleidscapaciteit op het gebied van wegbeheer.

- Enkele grote werken (wijkreconstructies) hebben de afgelopen jaren geen doorgang gevonden, o.a. vanwege de verkenning over aardgasvrije wijken. Deze wijken herbergen een substantieel deel van de “onvoldoende” wegen.
- In de rapportage uit 2016 is onvoldoende rekening gehouden met doorlopende degeneratie van wegen. De kwaliteit neemt met de jaren af over het gehele areaal. Dit verklaart ook waarom, ondanks het grotendeels uitvoeren van het programma 2017-2018, het percentage wegen met een laag kwaliteitsniveau nog steeds 16% is.
- Wegbeheer staat niet op zichzelf. In de afgelopen jaren zijn er diverse integrale projecten uitgevoerd, bijvoorbeeld in samenhang met de vervanging van riolering of vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid. De wegen die daarbij zijn onderhouden of vervangen betroffen niet per se de slechte delen van het areaal.

Vervolg

Op dit moment wordt gewerkt aan het beheerplan wegen 2022-2026. In het beheerplan wordt een realistisch meerjarenplan uitgewerkt dat alsnog toewerkt naar het beoogde doel van 8% wegen met een laag kwaliteitsniveau. Gelet op het feit dat de beleidscapaciteit wegbeheer in de afdeling Openbare Werken, ondanks alle inspanningen, nog steeds niet is ingevuld, is het niet zeker of het gaat lukken om aan het eind van dit jaar nog een voorstel voor het definitieve beheerplan aan de raad voor te leggen. Uiteraard wordt wel alles op alles gezet om dit voor elkaar te krijgen. Om u inzicht te verschaffen in het beheerplan is een ruwe concept versie bijgevoegd bij deze mededeling.

Om het nieuwe meerjarenplan uit te werken worden eerst standaard beheermaatregelen opgesteld. De vertaling daarvan naar het meerjarenplan gebeurt op basis van een maatregelentoets (of de standaard maatregelen in de praktijk ook echt doelmatig zijn) en de keuze voor een beheerstrategie (zie hieronder). De financiële gevolgen van het meerjarenplan worden doorgerekend in een kostenraming. Omdat de afgelopen jaren minder onderhoud is uitgevoerd dan was voorzien, is de reservering in de voorziening infrastructuur jaarlijks toegenomen. Deze reservering wordt uiteraard meegenomen in de financiële doorrekening.

Wijziging in CROW richtlijn

De inspecties en kwaliteitsniveaus zijn in het voorgaande rapport gebaseerd op de CROW richtlijn “Wegbeheer 2011”. In de definitieve versie van de rapportage wordt de richtlijn aangepast in de publicatie ‘Wegbeheer 2019’.

De nieuwe richtlijn geeft meer keuzevrijheid aangaande de te volgen beheerstrategie. Zo kan bijvoorbeeld de keuze gemaakt worden om naast procentueel gestuurd meer risicogestuurd te gaan beheren en inspecteren. Bij risicogestuurd beheer gaat het erom dat inspecties en maatregelen worden ingezet waar slechte kwaliteit het grootste risico vormt. Denk daarbij bijvoorbeeld aan wegen in de winkelcentra, belangrijke gebiedsontsluitingswegen, hoofdfietsroutes en looproutes nabij verzorgingshuizen. Het gaat dan niet alleen om het

verlagen van het percentage onvoldoende wegen, maar ook om het doelmatig besteden van onderhoudsgelden waar het risico het grootst is.

Interpretatie percentage

Het genoemde percentage onvoldoende wegen betekent niet dat 8% van de totale oppervlakte aan wegen onvoldoende mag zijn. De meetsystematiek gaat namelijk uit van wegvakken in plaats van oppervlakte. Een volledig wegvak wordt al als onvoldoende aangemerkt als er op een paar m² sprake is van schade (bijvoorbeeld door wortelopdruk). Het percentage schetst dus geen realistisch beeld van de praktijksituatie buiten. Dat is ook niet het doel van de methodiek. Het doel is om op basis van een gestandaardiseerde inspectiemethode een objectief beeld te verkrijgen van de trendontwikkeling van onvoldoende wegvakken in het gehele wegareaal. Op basis daarvan en de gekozen beheerstrategie kan er planmatig beheer worden gevoerd. Dat uit de inspectie een percentage van 16% komt, betekent dus niet dat 16% van het wegareaal in Huizen onvoldoende is. In werkelijkheid ligt dat percentage lager. Dit is ook terug te zien in het belevingsonderzoek waarstaatjegemeente.nl (2019), waar Huizen een hoger cijfer scoort op begaanbaarheid van wegen dan het Nederlands gemiddelde.

Doelmatige strategie

De vraag is dan ook of de eerder gekozen strategie voor herstelwerkzaamheden doelmatig is. Deze strategie maakt bijvoorbeeld geen onderscheid tussen een groot afgelegen parkeerterrein en een intensief gebruikt voetpad nabij een zorginstelling. Het herstel van het parkeerterrein levert procentueel gezien meer op, maar het herstel van het voetpad nabij de zorginstelling zorgt voor een grotere afname van het risico op valpartijen. Bij het opstellen van het nieuwe beheerplan worden zowel de procentueel- als de risicogestuurde strategie meegewogen. Daarnaast is het plan om regelmatig te gaan inspecteren, in ieder geval elke twee jaar, zodat op termijn ook een trend in de degeneratie van het wegareaal inzichtelijk wordt. Dit is ook in lijn met de ontwikkeling die de afdeling Openbare Werken doormaakt naar integraal planmatig beheer van de openbare ruimte.

Uitnodiging themasessie

Wij hebben zo goed als mogelijk geprobeerd schriftelijk toelichting te geven op de technische inhoud van dit onderwerp, maar eigenlijk doet een schriftelijke toelichting hier geen recht aan. Daarvoor moeten we naar buiten toe. Daarom willen wij u graag uitnodigen voor een themasessie wegbeheer in september waar we aan de hand van praktijkvoorbeelden uitleg kunnen geven over het onderwerp. We nemen u dan mee en gaan in gesprek over het proces dat we doorlopen naar het definitieve beheerplan wegen voor de gemeente Huizen. U krijgt t.z.t. via de griffie een uitnodiging voor de themasessie.

Met vriendelijke groet,

Marlous Verbeek